Aº. 1828. Nº. 5.

ARNHEMSCHE COURANT.

Donderdag den 10 Januarij.

FRANKFORT, den 6. Januarij.

De jongste berigten uit Konstantinopel, welke men te Bucharest ontvangen heeft, melden niets van belang. — Te Braila is, op bevel van den Sultan, den pacha het hoofd afgeslagen, om naar Konstantinopel gezonden te worden.

De *Noordsche Bij* bevat een berigt uit Tessudschi, aan den oever van de zee Urmio, van den 17. November, waarin onder anderen het volgende gemeld wordt: Ik ben getuige geweest van een der merkwaardigste voorvallen van onzen tijd: de komst van den troonopvolger van Perzie, *Abbas-Mirza, in het Russische leger*. Ik beschrijf u hier breedvoerig alle omstandigheden van deze reis. De generaal *Benkendorf* had last om *Abbas-Mirza* het eerst te ontvangen en hem de Russische troepen in parade te laten zien. De eerste ontmoeting had eenige wersten achter Schewister plaats, op eene uitgestrekte vlakte, niet verre van de zee Urmio. De erfgenaam van den Perzischen troon, reeds vooraf verwittigd van de beweging van het detachement van den generaal *Benkendorf*, kwam ons te gemoet, slechts vergezeld van een enkelen Fet-Ali-Chan, twee uitheemsche officieren (die van Teheran bij hem gekomen waren) en twee rijknechten, die naast hem reden. De generaal *Benkendorf* zond eene afdeeling dragonders, onder bevel van den graaf *Tolstoi*, om *Abbas-Mirza* te begeleiden.

Abbas-Mirza reed langs het front, groette onze soldaten in de Russische taal, en toen de generaal *Benkendorf* hem naderde, zeide de troonopvolger van Perzie: « Ik ben zeer verheugd, dat gij, generaal, die in dezen jare het eerst het zwaard tegen mij getrokken hebt, mij het eerste, daags vóór den vrede, te gemoet komt.» Hierop zeide hij met waardigheid en eene indrukmakende houding: « Elke natie heeft veel tijd noodig, om zich tot het oorlogen bekwaam te maken. Wij hebben daarmede eerst een aanvang gemaakt, ook gij hadt uwen leertijd, voor dat gij tot die hoogte gekomen zijt, waarop gij thans staat.» Vervolgens zeide hij: « Hoe dit wezen moge, voortaan zullen wij in vrede leven; intusschen is het vreemd, niet waar,» voegde hij er lagchende bij, » dat ik op deze plaats als gast bij u kom?» — Daarna verzocht *Abbas-Mirza* den generaal *Benkendorf*, de troepen te mogen in oogenschouw nemen, die in eene linie langs den weg, op den afstand van een halve werst van de plaats der zamenkomst, geplaatst waren. Vooraf verzocht hij den generaal *Benkendorf*, hem alle personen van zijn gevolg met name voor te stellen. De kozakken bevonden zich aan het hoofd van het detachement, en *Abbas-Mirza* wenschte met hunnen aanvoerder, den overste *Schamschew*, kennis te maken. Terwijl hij den overste en alle kozakken groette, zeide hij overluid tegen den generaal *Benkendorf*: » dit is, zoo als ik vermoede, uwe beste kavallerie.

De aanblik der infanterie deed hem verbaasd staan, maar toen hij de ransels zag, schudde hij het hoofd: « hoe kunnen de menschen onder zulk eenen last gaan, dezelve is bijna zoo groot als de geheele pakkaadje van onze ruiters.» De artillerie trok voornamelijk zijne aandacht en nieuwsgierigheid tot zich, hij reed achter het front, om het geschut des te beter te kunnen bezigtigen, steeds onze soldaten groetende, die hem wederkeerig opgeruimd groetteden. Eene menigte volks uit de omliggende dorpen stroomde naar ons toe; en 300 Perzische ruiters stonden aan den anderen kant van den weg, onder het bevel van zijnen zoon, een schoon, 15 jarig jongeling. De Perzische krijgsknechten zagen duister voor zich, op hun gelaat was het gevoel van gekrenkte eigenliefde te lezen. *Abbas-Mirza* behield zijne schijnbare opgeruimdheid gedurende den geheelen tijd van onze bijeenkomst. Hij verzocht den generaal *Benkendorf*, een Russisch bataljon in parade-marsch te laten voorbijtrekken Voor dat hij ons verliet, gaf hij den generaal te kennen, dat hij wenschte, Z. M. den Keizer van Rusland en de geheele doorluchtige familie te zien, en zeide, na het sluiten van den vrede, daartoe zijne ijverige pogingen te willen aanwenden; terwijl hij er ten laatste bijvoegde, dat hij den generaal zou schrijven en hem spoedig in Rusland hoopte weder te zien.

Nadat *Abbas-Mirza* met blijken van de grootste toegenegenheid afscheid had genomen, zond hij den Fet-Ali-Chan, om den generaal de lijst van alle personen te verzoeken, die zich in zijn gevolg bevonden, en om de verzekering te vernieuwen, dat *Abbas-Mirza* hem zeer genegen was. — De gezegden van *Abbas-Mirza* heb ik u woordelijk gemeld, maar het edele in zijn gedrag, den verpligtenden toon, dien hij met de waardigheid van Regent in zijn persoon vereenigt, is niet te beschrijven, even min als het vuur van zijnen blik en zijne ongedwongene minzaamheid. Zijne gelaatstrekken zijn zeer regelmatig, zijne oogen groot, vol leven en doordringend, de tanden fraai. Zijne kleur is bruinachtig en bleek, zijn haar en lange baard donker zwart. Zijne kleeding is zeer eenvoudig en alleen de dolk met edele gesteenten versierd. *Abbas-Mirza* is tusschen de 40 en 50 jaren oud; zijn paard, het schoonste dat ik ooit zag, had een tuig en platen van zuiver goud. Kortom, deze Prins is een van die zeldzame verschijnselen, wier indruk men nimmer uit het geheugen verliest. Het is jammer, dat hij door menschen omgeven is, die door verstand en geest zich niet tot eene behoorlijke hoogte kunnen verheffen, om zijne bedoelingen te ondersteunen.

Alle buitenlanders in Perzie laten hem volle regt wedervaren. Zijn vurigste wensch is, zijn volk te verlichten; hiertoe ontbreekt hem echter de geestkracht en het volk het christendom. Vooroordeelen staan elk begin hiervan in den weg.

WEENEN, den 31. December.

Berigten uit Alexandria van den 12. October melden het volgende omtrent eenen nieuwen opstand der Wechabiten of Wahabis in Arabie:

De overledene scherif van Mekka, *Galed*, werd door zijnen neef, den scherif *Jekija*, vervangen. Deze scheen aanvankelijk te ijveren voor de belangen van den Onder-Koning en de Porte; doch waarschijnlijk had hij toen reeds in stilte het plan tot den opstand beraamd, die thans is uitgebroken.

De Turken, onder bevel van *Ahmed*-pacha, waren met 3000 man Turksche ruiterij, 4000 man Egijptische infanterie en een groot aantal Arabieren in het bezit van Medina, Mekka, Tais, Dschidda, Jambo, en andere vestingen in het binnenland. De eerste aanval der rebellen had bij Medina plaats; zij behielden de overhand, en bemagtigden de bergpassen van Saffra en Dschedide, om de troepen van den pacha den terugtogt naar Jambo af te snijden. Van daar rukten de oproerlingen naar Mekka, waar *Ahmed*-pacha een gedeelte zijner ruiterij verloor, en zich zelven slechts ter naauwer nood redden kon. Twee bataljons, wier bevelhebber, *Mehmed Bei*, de vlugt genomen had, werden door de koenheid van den bataljons-overste, *Ahmed Efendi*, gered. De Turken en Egijptenaren leden echter een groot verlies in dit gevecht. Thans gaat de spraak, dat de rebellen nieuwe voordeelen behaald hebben en Mekka zoo wel als Taif in hunne handen zijn gevallen. *Ahmed*-pacha is met het overschot van zijn korps naar Dschidda getrokken.

Op de eerste tijding van dit oproer liet de Onder-Koning dadelijk een bataljon infanterie, en later twee andere naar Dschidda opbreken; doch toen hij vernam, dat de zaak van eenen ernstigeren aard werd, nam de hij de krachtdadigste maatregelen tegen de rebellen. De scherif *Mehmed*, neef van den te Salonichi overledenen *Galeb*, bekwam het bevel over een korps van 3000 man Arabische en 2600 man Turksche kavallerie, en 12,000 man infanterie, met welke hij naar Arabie opgebroken is. — Men ziet te Alexandria met groot verlangen nadere berigten uit dit gewest te gemoet.

Van den 1. Januarij.

Men heeft heden de volgende berigten uit Corfu:

3. December. Heden morgen heeft men van den Engelschen resident te Santa Maura berigt ontvangen, dat de Grieksche opperveldheer *Church* den 30. November met 6 vaartuigen, waaronder een stoomschip, waarschijnlijk de *Entreprice*, bij Dragomestre (in Akarnanie) geland is, en 3000, volgens anderen 5000, man Grieksche troepen ontscheept heeft.

7. December. De secretaris van den lord opper-commissaris, de luitenant-kolonel *Rudsdell*, is heden, aan boord van een stoomschip, naar Ancona vertrokken, om zich naar Londen te begeven. Sedert gisteren is men hier bezig met nieuw geschut in de forten dezer stad, namelijk in het zoogenaamde oude fort te brengen, in hetwelk ook eene nieuwe redoute aangelegd wordt. Op het rotsen-eiland Vido, tegen over deze stad, worden de vroeger ondernomene, doch in den laatsten tijd flaauw doorgezette fortificatie-werken met nieuwen ijver voortgezet. Omtrent 600 man zijn daaraan dagelijks bezig.

8. December. Volgens een berigt uit Prevesa van den 3. dezer, waren twee dagen te voren 500 Turksche ruiters te Luro (zes uren ten noorden van Prevesa) aangekomen en hadden zich aan de kusten aldaar gelegerd; de seraskier, *Reschid*-pacha, werd zelf te Prevesa verwacht. Een nader berigt uit Prevesa van den 4. bevestigt de aankomst van onderscheidene Grieksche vaartuigen met landingstroepen bij Dragomestre, hetwelk dadelijk door de weinige zich aldaar bevindende Turksche troepen verlaten werd. De stadhouder van Prevesa maakte zich gereed om met eenige Grieksche kapiteins, die zich onderworpen hadden, naar Dragomestre op te breken, werwaarts ook de bij Luro gelegerde ruiterij zich zou begeven.

13 December. Volgens een zoo even uit Zante ontvangen berigt, lagen 54 Turksche schepen bij Navarino zeilree, zoo het scheen om zich naar Alexandria te begeven, ten einde mond- en krijgsbehoeften in te nemen en naar Morea te vervoeren. *Moharrem Bei*, die in den slag van den 20. October ligt gekwest werd, is, volgens dezelfde berigten, hersteld en bevindt zich te Navarino. *Ibrahim*-pacha hield zich bij afwisseling te Navarino en te Moden op. Lord *Cochrane* kruiste, met het fregat de *Hellas*, eene korvet, eene brik en een schooner, in de wateren van Navarino.

PARYS, den 6. Januarij.

De dagbladen behelzen heden de volgende ordonnantien des Konings, nopens de verandering van het ministerie:

« Wij KAREL, bij de gratie Gods, Koning van Frankrijk en Navarra:

Hebben bevolen en bevelen hetgeen volgt:

Art. 1. De graaf *Portalis*, pair van Frankrijk, wordt benoemd tot minister, secretaris van staat bij het departement van justitie en tot grootzegelbewaarder des rijks.

De graaf *de la Ferronays*, pair van Frankrijk, wordt benoemd tot minister, secretaris van staat bij het departement van buitenlandsche zaken.

De burggraaf *de Caux*, lid van de kamer der afgevaardigden, wordt benoemd tot minister secretaris van staat voor de administratie van oorlog.

De voordragt voor opengevallene posten in het leger, zal ons voortaan worden gedaan door onzen wel beminden zoon den Dauphin. De benoemingen zullen door den minister voor de administratie van oorlog gecontrasigneerd worden.

De burggraaf *de Martignac*, lid van de kamer der afgevaardigden, wordt benoemd tot minister secretaris van staat bij het departement van binnenlandsche zaken.

Van de werkzaamheden des ministers van binnenlandsche zaken worden afgescheiden die, welke betrekking hebben tot den handel en fabrijken, zullende deze voortaan worden behandeld bij het departement van koophandel en kolonien.

De graaf *Saint Cricq*, lid van de kamer der afgevaardigden, wordt benoemd tot minister secretaris van staat en president van den hoogen raad van koophandel en kolonien.

De graaf *Roij*, pair van Frankrijk, wordt benoemd tot minister secretaris van staat bij het departement van financien.

2. Voortaan zal het openbaar onderwijs niet meer bij het ministerie van kerkelijke zaken worden behandeld."

Gedagteekend 4 Januarij.

— De afgetreden ministers, de graaf *de Villèle*, de graaf *de Peijronnet*, de baron *de Damas*, de markies van *Clermont Tonnerre* en de graaf *de Corbière* zijn benoemd tot den eerepost van minister van staat en lid van den geheimen raad des Konings.

Wijders zijn de graaf *de Villèle*, de graaf *de Peijronnet* en de graaf *de Corbière* verheven tot de waardigheid van pair des rijks, zoo voor hen zelve als voor hunne mannelijke afstammelingen in de regte, natuurlijke en wettelijke lijn, bij orde van eerstgeboorte; en gesteld in de regten, eer en prerogatieven, daaraan verbonden.»

Alle ordonnantien van deze benoemingen zijn mede-onderteekend door den graaf *de Chabrol*, minister van marine, die niet vervangen is. Men houdt vrij algemeen de benoeming der nieuwe ministers voor het werk van den heer *de Villèle*, en vermits er niets naders omtrent eenen president van den raad van ministers is bepaald, maar het besluit van zijne benoeming tot die waardigheid nog bestaat, vreezen sommigen zelfs, dat hij nog als zoodanig zal optreden, hetwelk echter niet zeer waarschijnlijk is. De directeur-generaal van politie, de heer *Franchet*, de lieveling der jezuiten, en de directeur-generaal der posterijen, de heer *Delavau*, die zich beiden zoo gehaat hebben gemaakt, zijn nog in dienst; men verzekert echter, dat zij binnen weinige dagen zullen aftreden. Omtrent het ministerie van eeredienst is nog niets bepaald; de bisschop van Hermopolis heeft hetzelve nog in handen; doch men meent, dat hij mede zal vervangen worden, daar hij in den avond der nieuwe benoemingen den Koning, zelfs vóór zijne gewezene ambtgenooten, heeft verlaten en alleen de heer *de Chabrol* bij Z. M. is gebleven.

Groot was de beweging, welke bij deze gelegenheid ten hove plaats had. Ieder werd zoo zeer afgetrokken door hetgeen er gaande was, dat zelfs het koninklijke middagmaal niet op den bestemden tijd gereed was.

Men beschouwt intusschen het nieuwe ministerie, niet zonder grond, slechts als het afschijnsel van het oude. De heeren *St. Cricq*, thans minister van den koophandel en de koloniën, *Decaux*, de nieuwe minister der administratie van oorlog (die als generaal de Engelschen, tijdens hunne landing op het eiland Walcheren, bestreed) en *Martignac*, waren directeurs-generaal onder den heer *de Villèle* en zijne gedienstige helpers. De heer *de Chabrol*, thans nog minister van marine was zijn ambtgenoot en men weet niet, dat hij in staatkundige gevoelens van hem verschilt. De heeren *Roy*, thans minister van financien, en de heer *Portalis*, thans minister van justitie, behooren wel niet tot zijne aanhangers; maar zij kunnen door deze overstemd worden, en men schrijft hun geene talenten en geestkracht genoeg toe, om het overwigt te bekomen. Men wil echter de nieuwe ministers naar hunne daden beoordeelen, en wanneer zij het oude stelsel van bestuur mogten aanhouden, troost men zich daarmede, dat, even als de afgetreden ministers voor de publieke opinie hebben moeten zwichten, ook zij het zullen moeten doen, vooral als deze opinie door de nieuwe kamer der afgevaardigden ondersteund wordt, waaraan men niet twijfelt.

De nieuwe ministers hebben gisteren den eed in handen des Konings afgelegd. Vóór hunne aftreding hebben de heeren *de Villèle* en *de Peyronnet* nog eenige gunsten uitgedeeld. De heer *de Rainneville*, de zoogenaamde agent der jezuiten bij eerstgemelden, is tot staatsraad benoemd geworden. De laatste heeft aan eene dame van zijne familie een pensioen van 8000 franken bezorgd, verscheidene zijner vrienden en betrekkingen in geregtshoven geplaatst en zijnen geheimschrijver in het hof van cassatie gezonden.

Voor zich zelven en den heer *de Corbiere* hebben zij het pairschap uitgekozen, met vrijstelling van het majoraat, ten bedrage van twintig duizend franken aan renten.

In de kamer der pairs zullen zij nu zitting nemen met de zes en zeventig gunstelingen, die zij onlangs tot leden derzelve hebben doen benoemen. Welke houding zal die kamer aannemen? Dit zal in de aanstaande maand moeten blijken.

AMSTERDAM, den 3. Januarij.

Wij hadden gisteren avond weder het genoegen den heer *Sigismund Maximiliaan Wilhelm Otto van Praun* op zijn aangekondigd concert te hooren. Overtrof deze jonge Virtuoos reeds vroeger de verwachting van alle kunstkenners, zijn uitmuntend spel en smaakvolle toonvoering deden, bij deze gelegenheid, de verwondering en verbazing zijner hoorders ten hoogsten top stijgen. Verheven waren de door hem gekozene compositiën en dezelve werden op eene verhevene wijze uitgevoerd. De heer *Sigismund* boeide zijne hoorders onafgebroken aan zijn voortreffelijk instrument, hetwelk hij op eene meesterlijke en voor vele kunstenaars voorbeeldige wijze weet te behandelen. Hij tooverde met zijne snaren, wier zilver-klank en ziel-streelend geluid nu en dan de opregtste toejuiching ten pligt maakte. Hij deed ons nu de heerlijkste stacato's hooren, die men op de viool zou kunnen verlangen; in één woord, deze jonge meester verschafte door zijn drieledig obligaatspel een muzikaal genoegen bij allen, die hem hoorden, hetwelk niet ligt uit hun geheugen zal gewischt worden. Indien de heer *Sigismund* voortgaat, met die vorderingen in de kunst te maken, welke hij sedert den aanvang van 1827 gemaakt heeft, dan wordt hij binnen korten tijd de grootste violist in het uitgebreid gebied der instrumentisten, en zal zijn roem, even als die zijner onvergetelijke voorgangers, tot de late nakomelingschap overgaan. — Wij werden denzelfden avond ook nog gestreeld door het kunsttalent van onzen beroemden klarinettist den heer *J. C. Kleine*, wiens verdiensten te algemeen bekend zijn, dan dat dezelve hier eenen bijzonderen lof zouden vorderen. Het was ons intusschen dubbel aangenaam dien heer op dit concert te hooren, waardoor wij op nieuw overtuigd werden, dat ware talenten altijd over vooroordeelen zegepralen en kunstenaars met kunstenaars doen verbroederen. — De jonge Bassist, die ons ook nog dien avond op zijn ontwikkeld talent vergastte, strekt zijnen leermeester aanvankelijk tot eer en geeft de beste verwachting van zijnen heerlijken aanleg. — Wij zijn onderrigt, dat de heer *Sigismund* naar *Leeuwarden* zal reizen om ook daar zijne zeldzame gaven ten toon te spreiden, met welk voornitzigt wij onze vriesche kunstgenooten geluk wenschen. — Ook vernemen wij, dat de beroemde fluittist, de heer *Drouet*, leerling van onzen grijzen en eerwaardigen stadgenoot, den heer *A. Dahmen*, zich eerstdaags alhier zal doen hooren, hetgeen ons ongetwijfeld eene nieuwe gelegenheid zal aanbieden om dezen verdienstvollen kunstenaar te bewonderen en toe te juichen.

ELBURG, den 28. December.

Het kleine of winter-examen der kweekelingen van het instituut van opvoeding alhier, heeft den 21., 22. en 24. dezer op den gewonen voet plaats gehad. De eerste der genoemde dagen werd doorgebragt met het onderzoek der vorderingen der leerlingen in de Latijnsche en Grieksche talen, in de Oude en Nieuwe Geschiedenis en in de Aardrijkskunde. — Den volgenden dag heeft men besteed aan het opmerken van de blijken der, door de kweekelingen gemaakte, vorderingen in de Reken-, Stelen Meetkunde, in de beginselen der Natuurkunde en der Natuurlijke Historie, en in de Grondwaarheden der Christelijke Zedeleer. — Den 24. heeft men nagegaan de door de leerlingen gegevene proeven van bedrevenheid in de Nederlandsche, Fransche, Engelsche en Hoogduitsche talen, en in de Schrijf- en Teekenkunde; terwijl de avonden der beide eerstgenoemde dagen werden doorgebragt met het opnemen van de geoefendheid der kweekelingen in de Muzijk- en Danskunst.

Dit onderzoek, hetwelk door de heeren curatoren van het instituut, die in deze stad woonachtig zijn, met de meest mogelijke naauwkeurigheid over een getal van vijf en vijftig leerlingen is gehouden geworden, tot genoegen van hen, die hetzelve met hun bijzijn hebben gelieven te vereeren, afgeloopen zijnde, zijn zij, die, gedurende den laatsten halfjarigen schooltijd, het meest door vlijt en vorderingen hadden uitgemunt, in verschillende talen en wetenschappen tot hoogere klassen verheven, en één hunner, zijnde *Timon van der Beke*, tot het akademisch onderwijs bevorderd is geworden; terwijl overigens de geheele plegtigheid een nieuw bewijs heeft opgeleverd van de voortdurende welvaart eener voor opvoeding en onderwijs nuttige inrigting.

GESCHIEDKUNDIGE HERINNERINGEN.

Den 9. Januarij 1719 verklaarde *Frankrijk* den oorlog aan *Spanje*.

Den 9. dito 1792 werd de vrede tusschen *Rusland* en *Turkije*, te *Jassy*, gesloten.

Den 10. en 11. Januarij 1740 was de koude in *Nederland* zoo streng, dat verscheidene menschen, bij nacht, op de straten dood vroren. De *Zuiderzee* lag toen dik bezet met ijs en werd, weken achtereen, met paard en slede overkruist. De *Noordzee* was tot op eene halve mijl van 't strand bevroren. Het vroor op sommige plaatsen drie duimen dik, in één etmaal, en men getuigt, dat het ijs in het begin van Lentemaand nog omtrent twintig duim dik was in de Haarlemmer Meer. Deze vorst was van de schadelijkste gevolgen voor veld- en boomgewassen, zoo dat er zelfs eene geweldige duurte van levensmiddelen uit ontstond.

Den 10. dito 1822 onderwierp de stad *Cadix* zich aan het gouvernement.

ARNHEM, den 10. Januarij.

Het water is hoog in den *Rijn* aan de Paal:

Den	9	Jan. 3 El 7 Palm 0 Duim;	gewassen	0 D.	gevallen	20 D
Den	10	dito 3 El 4 Palm 0 Duim;	gewassen	0 D.	gevallen	30 D

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.